

СТАНОВИЩЕ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА НА МАРГАРИТА ДОНЧЕВА
БУКВЕНИЯ ЗНАК В ДЕТСКОТО ВЪЗПРИЯТИЕ

За получаване на образователната и научна степен „доктор“

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

Катедра „Дизайн за детската среда“

От доц. Васил Николов, преподавател по шрифт в АМТИИ – Пловдив

Детето и неговия свят, неговата среда и живот, които мислим че познаваме и сигурни в тази област, забравяме на пръв поглед незначителни, но основни и много важни условия за възпитанието на всеки човек. Ето защо точно тази тема е не само изключително актуална, значима и разбира се полезна. Фундаментален за човешката цивилизация и култура остава феноменът за възникването на писмеността. Отговор на всичко това е сполучливо подбраната от **Маргарита Дончева тема „Буквения знак в детското възприятие“**.

Структурирането на дисертацията показва разбиране и професионално отношение към избраната тема в нейната хронология както следва: **Глава I:** Връзката между историята на писмеността и етапите в развитието на детската личност. **Глава II:** Калиграфията – средство за възпитание на личността. **Глава III:** Децата на буквите.

Изследването е направено научно с богат и обоснован материал. В него са подбрани точни примери и образци за азбучното писмо както и доказателства в исторически план. Последователно и дълбоко аналитично са обяснени възприятията в детското съзнание при трите възрастови групи. Степента по сложност на възприятие е базирана на практически анализ по метода – анкета, като експеримент за определяне на най-атраktivните и въздействащи шрифтове в различните възрасти на детското развитие.

Проследени са и основни предпоставки за възможностите на картинния образ в детското възприятие и възпроизвеждането му като рисунка които са начало на зараждане и развитието на интелект. Важното и характерно в тази дисертация е винаги търсената връзка на историческия артефакт с подходящо и сполучливо сравнение във всички аспекти на темата. Грамотността и културата се възпитават от най-ранна възраст, и успоредно с тях буквения знак и респективно шрифта играе определяща роля във формирането на естетически и комуникативни потребности в децата и младите хора. Показателен за Маргарита Дончева е интереса и към почерците на великите българи, към които показва лично отношение и почит в глава II – калиграфия, с кратък графологичен анализ и помагала по краснопис във възрожденска България.

С това тя потвърждава значението на наследствените културни ценности, които могат да изиграят съществена роля в изграждането на хармонична личност, а това е определящо за общественото развитие в съвременния модерен свят. Присъединявам се към мнението на автора на дисертацията за обучението по калиграфия, като учебна дисциплина, или както се е наричала – *краснопис* в съответната възрастова група. Колкото по рано бъде въведена тази практика, толкова по-добре децата ще бъдат възпитани в духа на истински ценните традиции на страната ни. Това само по себе си е не само стремеж към един добър почерк, но нещо много повече, като грижа за естетическото възпитание и култура на тези, които след време ще бъдат изправени пред същия сериозен и не на време решен проблем. Тук изниква въпроса за подържането интереса към писането на ръка, тъй като компютърните технологии почти напълно изместиха класическата форма на кореспонденция и ето защо това не бива да се подминава и забравя. В експерименталното изследване, Маргарита Дончева се спира на оформлението в литературата за деца, учебници и книги, като засяга въпроса за типографията, който е изключително важен и винаги актуален. Всичко това остава в ръцете на специалистите, като художници, дизайнери и издатели които

носят отговорност за качеството и художествената стойност на книжната продукция за деца.

Когато говорим за приносите на дадена дисертация, то тази притежава нещо което я прави уникална: I – изследване на съвременните шрифтови стандарти спрямо различните възрастови групи, II – въвеждане на калиграфията в обучението като дисциплина, III – анализ на помагалата по краснопис от епохата на Българското възраждане, IV – графологичен анализ на писмата на великите български революционери... Направени са и още редица други проучвания които биха предизвикали интереса на психолози, възпитатели и учители. И разбира се забележителното е че всичко това се прави за първи път в България, което е чест за автора на дисертацията.

И накрая трябва да отбележа, че дисертацията има и нещо което се запомня, а то се състои в увлекателния и интересен подход на незабележим преход от факти и изводи към лично мнение и тълкование. В цялост тя притежава качеството на една добре и задълбочено изследвана област, която е безспорно необходима и актуална. Когато тя касае нещо така важно и отговорно, каквото е възпитанието на децата и бъдещето на едно по-добро общество, със сигурност **дисертацията на Маргарита Дончева е навременна, значима и полезна.**

С казаното до тук, споделям задоволството си от дисертационния труд –

„БУКВЕНИЯ ЗНАК В ДЕТСКОТО ВЪЗПРИЯТИЕ“,

за това предлагам на уважаемото жури да присъди

образователната и научна степен **„Доктор“**

на МАРГАРИТА ДОНЧЕВА